Спеціалізований туризм в Україні

Маршрути, що підтримують відновлення, гідність і пам’ять військових та їхніх родин.

Практика проєктування безпечного досвіду

Made with GAMMA

КОНТЕКСТ

Спеціалізований туризм

ЧОМУ ЗАРАЗ

Чому цей напрям стає окремою практикою

РАНІШЕ

Подорож як відпочинок

Маршрут зосереджується на місці, сервісі та враженнях.

ТЕПЕР

Досвід як підтримка

У центрі — стан людини, її межі, належність і можливість соціальної адаптації.

ВИСНОВОК

Маршрут має бути спроєктований

Не лише логістично, а й етично: з доступністю, безпекою та правом на паузу.

Від відпочинку — до безпечного досвіду

Made with GAMMA

АУДИТОРІЇ

Спеціалізований туризм

ПОТРЕБИ

Не «цільова група», а люди з різними контекстами

Кому і для чого ми проєктуємо маршрут

АУДИТОРІЯ	ЩО МОЖЕ БУТИ ВАЖЛИВИМ	РІШЕННЯ ПРОЄКТУВАЛЬНИКА
Військові та ветерани	Контроль, відновлення ритму, безпечна взаємодія	Гнучкий темп, зрозуміла логістика, право не брати участі
Члени родин	Спільний досвід без вимоги говорити про особисте	Варіативна глибина, простір для різних способів присутності
Родини полонених, загиблих і зниклих безвісти Захисників та Захисниць	Делікатність, пам’ять, приватність і недопущення спекуляції	Інформована згода, чутливий контент із попередженням, контакт підтримки

Принцип: одна назва аудиторії не замінює розмову про конкретну потребу та контекст.

Made with GAMMA

МЕТОД

Спеціалізований туризм

ПРОЄКТУВАННЯ

Методологія розробки: від потреби до маршруту

01

Дослідити

Запит, контекст, ризики, доступність і межі групи.

02

Сформувати

Мету маршруту, сценарій досвіду та можливі варіанти участі.

03

Перевірити

Безпеку, логістику, доступність і готовність партнерів.

04

Протестувати

Маршрут у малому форматі та зібрати делікатний зворотний зв’язок.

Після тестування маршрут може бути змінений або скасований – це частина відповідального процесу.

Від потреби – до перевіреного досвіду

Made with GAMMA

ВІДНОВЛЕННЯ

Потенціал маршруту

НЕ ТЕРАПІЯ

Туризм як інструмент реабілітації

Зміна середовища може створити простір для відновлення відчуття контролю — якщо людина сама обирає темп, формат і межі участі.

ДАРТ повідомляє про круглий стіл «Реабілітація через подорожі», присвячений ветеранам, родинам і безбар’єрності.

Туризм може підтримати, але не підміняє фахову допомогу

Made with GAMMA

ДОСВІД

Емоційна складова

НАЛАШТУВАТИ

Маршрут переживається тілом, увагою і стосунками

Емоційна складова і психологічний вплив

Безпечний досвід — це не сильніша емоція. Це можливість помітити власний стан і не втратити право змінити участь.

ТЕМП

Повільніше — теж маршрут

Передбачити скорочену версію, місця відпочинку та час без програми.

ГРУПА

Контакт без примусу

Дати вибір: говорити, слухати, бути поруч або пройти частину шляху окремо.

ПРОСТІР

Сенсорне навантаження

Заздалегідь описати шум, натовп, сходи, темряву, запахи та інші подразники.

ПАУЗА

Зупинка — частина сценарію

Показати, де можна перепочити, вийти з групи або завершити маршрут.

Made with GAMMA

ЕТИКА

Відповідальність проєктувальника

СТОП-СИГНАЛИ

Не все, що викликає емоцію, має ставати атракцією

Етика і відповідальність: що не можна перетворювати на атракцію

✓ **Не експлуатувати біль**

Втрати й особисті історії не є декорацією, доказом «автентичності» чи способом збільшити цінність туру.

✓ **Не тиснути на емоції**

Не вимагати публічної вдячності, сліз, свідчень або правильної реакції від учасників.

✓ **Забезпечити згоду і вихід**

Пояснити мету й чутливий контент, захистити приватність і залишити право відмовитися без пояснень.

Етичний тест: чи зберігає рішення гідність людини, якщо прибрати з нього ефект для глядача?

Made with GAMMA

ПАМ’ЯТЬ

Культурний контекст

ВІД ГОЛОСІВ

Пам’ять і культурний контекст

Маршрут поєднує локальну історію, родинну пам’ять і сучасну культуру вшанування — без спрощень, політичної маніпуляції чи стирання голосів спільноти.

Концепцію вшанування пам’яті загиблих Захисників і Захисниць України та формування культури поваги й підтримки ветеранів до 2028 року схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1342-р від 26.11.2025.

Локальна історія не зводиться до однієї офіційної версії

Made with GAMMA

Комунікація та зміст екскурсії

ПЕРЕД СТАРТОМ

Попередити

Назвати чутливі теми, тривалість, умови участі та можливість пропустити фрагмент.

ПІД ЧАС

Пояснювати

Говорити зрозумілою мовою, відділяти факт від інтерпретації, не драматизувати.

ДЛЯ ВИБОРУ

Варіювати глибину

Пропонувати короткий контекст, детальніше пояснення або самостійне читання.

У ФІНАЛІ

Завершити дбайливо

Не вимагати підсумкової реакції; дати час, інформацію про підтримку й чіткий наступний крок.

Добра розповідь не посилює переживання заради ефекту — вона повертає людині орієнтацію та вибір.

Made with GAMMA

РОЛЬ

Екскурсовод

ФАСИЛІТАТОР

Екскурсовод як фасилітатор безпечного досвіду

Екскурсовод не є терапевтом і не має ним ставати: він створює зрозумілі умови, уважно веде групу та вчасно передає запит фахівцям. Компетентність — не кількість історій, а якість меж, слухання й рішень у складний момент.

01

Комунікація

Травма-інформована комунікація, уважне слухання й деескалація.

02

Контекст

Знання локальної історії та культури пам’яті; робота з джерелами.

03

Підтримка

Навички першої психологічної підтримки, без діагностування.

04

Межі

Межі ролі й перенаправлення до фахівців та служб.

Безпечний досвід важливіший за ідеально проведений текст

Made with GAMMA